

**AGENCIJA ZA VODNO PODRUČJE RIJEKE SAVE
SARAJEVO**

**OKVIRNI PLAN I FINANSIJSKI PLAN
AGENCIJE ZA VODNO PODRUČJE RIJEKE SAVE SARAJEVO
ZA PERIOD 2027 – 2029. GODINA**

SARAJEVO, JULI 2026. GODINE

Sadržaj

1.	UVOD	3
2.	STRATEŠKI CILJEVI, PROGRAMI I AKTIVNOSTI ZA PERIOD OKVIRNOG PLANA	4
3.	FINANSIJSKI DIO OKVIRNOG PLANA.....	9
3.1.	Plan prihoda i primitaka po izvorima i godinama	9
3.2.	Plan rashoda i izdataka za period 2027 -2029. godina	11
4.	OBJAŠNJENJE FINANSIJSKOG DIJELA OKVIRNOG PLANA.....	15
4.1.	Plan prihoda	15
4.2.	Plan rashoda i izdataka.....	17
4.3.	Ostali tekući rashodi – rashodi sektora voda	18
A.	UPRAVLJANJE VODAMA NA VODNOM PODRUČJU RIJEKE SAVE.....	18
B.	TEKUĆA I INVESTICIJSKA ULAGANJA U VODNE OBJEKTE	21
5.	IMPLEMENTACIJA PROJEKATA IZ DRUGIH IZVORA FINANSIRANJA	30
6.	NAČIN PRAĆENJA REALIZACIJE OKVIRNOG PLANA	32
7.	UPRAVLJANJE RIZICIMA.....	32

1. UVOD

Agencija za vodno područje rijeke Save Sarajevo (u daljnjem tekstu Agencija) ustanovljena je na osnovu Zakona o vodama FBiH ("Službene novine Federacije BiH", broj: 70/06) (u daljnjem tekstu ZOV). Rješenjem o registraciji br. 065-0-Reg-07-003968 od 09.01.2008. godine upisana je u sudski registar Općinskog suda u Sarajevu, MBS 65-05-0001-08. Osnivač Agencije je Federacija Bosne i Hercegovine.

Agencija je federalna javna ustanova odgovorna za upravljanje vodama na vodnom području rijeke Save na prostoru Federacije Bosne i Hercegovine. Agencijom upravlja Upravni odbor od pet članova. Predsjednika i članove Upravnog odbora imenuje i razrješava Vlada Federacije Bosne i Hercegovine, na prijedlog nadležnog ministarstva.

Kontrolu rada Agencije vrši tročlani Nadzorni odbor. Predsjednika i članove Nadzornog odbora imenuje i razrješava Vlada Federacije Bosne i Hercegovine, na prijedlog nadležnog ministarstva.

Agencijom upravlja direktor koji predstavlja i zastupa Agenciju. Direktora imenuje Upravni odbor uz saglasnost nadležnog ministarstva. Poslovi i zadaci Agencije utvrđeni su članovima 29, 155. i 156. ZOV-a.

Agencija je dužna usvojiti godišnji Plan i Finansijski plan, a u skladu s Članom 160. ZOV-a Agencija priprema i Okvirni plan i Finansijski plan Agencije za period od najmanje tri godine. Okvirni plan i Finansijski plan donosi Upravni odbor Agencije uz prethodnu saglasnost Vlade Federacije Bosne i Hercegovine.

Osnovna polazišta za izradu Okvirnog plana i Finansijskog plana Agencije za vodno područje rijeke Save Sarajevo za period 2027-2029. (u daljnjem tekstu: Okvirni plan) su Zakon o vodama Federacije BiH, međunarodni sporazumi, konvencije i ugovori u sektoru voda koje je Bosna i Hercegovina ratificirala, sporazumi koje je potpisala Federacija Bosne i Hercegovine, Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva, a odnose se na sektor vodoprivrede, kao i Federalna strategija zaštite okoliša (2022-2032), čiji je integralni dio Strategija upravljanja vodama Federacije BiH (2022-2032), Plan upravljanja vodama za vodno područje rijeke Save u Federaciji Bosne i Hercegovine (2022-2027), Plan upravljanja rizikom od poplava za vodno područje rijeke Save u Federaciji Bosne i Hercegovine (2024-2029) i dr.

U trenutku izrade Okvirnog plana, nije poznato da će doći do donošenja zakonskih (novi Zakon o vodama) i podzakonskih akata (Pravilnik o načinu obračunavanja, postupku i rokovima za obračunavanje i plaćanje i kontrolu izmirivanja obaveza na osnovu opće vodne naknade i posebnih vodnih naknada) koji bi uticali na poslovanje Agencije te realizaciju Okvirnog plana. Naime, donošenje i stupanje na snagu navedenih propisa može imati značajan uticaj na način obračuna, visinu i dinamiku ostvarivanja prihoda ostvarenih po osnovu vodnih naknada.

S druge strane, odavno je u pripremi donošenje seta finansijskih zakona, kao i izmjena Zakona o doprinosima. Svaki ovaj novi akt, kao i nepredvidiva stopa inflacije, značajno će uticati na rashodovnu stranu Plana i Finansijskog plana Agencije. Također, treba imati u vidu činjenicu da su zbog inflacije, kao i globalne ekonomske situacije generalno svi troškovi održavanja (zaštitnih vodnih objekata, hidrološkog monitoringa, ISV-a, prognoznih modela itd.) značajno povećani.

S obzirom na sve navedeno, očekivati je da će godišnji planovi imati određena odstupanja od Okvirnog plana.

Planirano je povećanje stavke plana koja se odnosi na plaće i doprinose zaposlenika zbog potrebe za zapošljavanjem određenog broja novih radnika shodno planu radnih mjesta.

2. STRATEŠKI CILJEVI, PROGRAMI I AKTIVNOSTI ZA PERIOD OKVIRNOG PLANA

U skladu s Ciljevima održivog razvoja Ujedinjenih nacija (SDGs), Zakonom o vodama Federacije Bosne i Hercegovine, Statutom Agencije za vodno područje rijeke Save Sarajevo, Strategijom upravljanja vodama Federacije Bosne i Hercegovine za period 2022–2032. godine, Planom upravljanja vodama za vodno područje rijeke Save u Federaciji Bosne i Hercegovine, Planom upravljanja rizikom od poplava za vodno područje rijeke Save u Federaciji Bosne i Hercegovine, kao i drugim relevantnim strateškim i planskim dokumentima u sektoru voda, Okvirnim planom rada Agencije za period 2027–2029. godine utvrđuju se prioritetni programi i aktivnosti kojima se operacionaliziraju strateški ciljevi u oblasti upravljanja vodama.

Programska struktura Okvirnog plana rada usklađena je sa Strateškim ciljem 1 Strategije upravljanja vodama u Federaciji Bosne i Hercegovine 2022–2032: „Zaštititi kvalitet vode i osigurati raspoloživost vodnih resursa i njihovu održivost.“ U skladu s tim strateškim opredjeljenjem, aktivnosti Agencije u planskom periodu usmjerene su na ostvarivanje integralnog upravljanja vodnim resursima, očuvanje i unapređenje stanja voda, smanjenje rizika od poplava i drugih štetnih utjecaja voda, prilagođavanje klimatskim promjenama, razvoj informacionih sistema, jačanje institucionalnih kapaciteta, usklađivanje s pravnom stečevinom Evropske unije te povećanje transparentnosti i učešća javnosti u upravljanju vodama.

U narednoj tabeli prikazana je povezanost programa Okvirnog plana s prioritetima za strateški cilj 1 Strategije upravljanja vodama Federacije Bosne i Hercegovine 2022–2032, zakonski osnov, programi Agencije, ključne aktivnosti, očekivani doprinos ostvarivanju strateških ciljeva, ključni pokazatelji uspješnosti (KPI), ciljne vrijednosti do 2029. godine, glavni rizici realizacije te povezanost s Ciljevima održivog razvoja (SDG).

Prioritet za strateški cilj 1 Strategije upravljanja vodama FBiH 2022–2032.	Zakonski osnov (Zakon o vodama FBiH)	Program Okvirnog plana Agencije 2027–2029.	Ključne aktivnosti	Očekivani doprinos Strategiji upravljanja vodama FBiH 2022–2032.	KPI (ključni pokazatelji uspješnosti)	Ciljna vrijednost do 2029. godine	Glavni rizici realizacije	Povezanost s Ciljevima održivog razvoja (SDG)
1.1.Spriječiti pogoršanja i unaprijediti status vodnih tijela 1.2.Osiguranje uvjeta za postizanje održivog korištenja vodnih resursa	Članovi 29., 155. i 156.	1.1 Plansko upravljanje vodama	Priprema Plana upravljanja vodama za vodno područje rijeke Save u FBiH (2028–2033); provođenje mjera Plana upravljanja; priprema stručnih podloga, analiza i studija za sljedeći planski ciklus;priprema dvogodišnjih izvještaja o realizaciji Programa mjera Plana upravljanja.	Spriječiti pogoršanje i unaprijediti status vodnih tijela, što će se postići provođenjem Programa mjera Plana upravljanja vodama u svrhu postizanja okolišnih ciljeva; poboljšanje koordinacije i saradnje između različitih nivoa vlasti i jačanje ljudskih i institucionalnih kapaciteta; koherentni sistemi, čvrste međusektorske veze koje su od suštinskog značaja za efikasno upravljanje vodama; izvršena analiza i ocjena stepena realizacije programa mjera – dvogodišnji Izvještaji o realizaciji programa mjera	- Plan upravljanja vodama izrađen i usvojen. - Program mjera implementira se u skladu s planiranom dinamikom. - Planski dokumenti redovno se ažuriraju. - Osigurano korištenje rezultata monitoringa u planskom odlučivanju.	Planski sistem upravljanja vodama funkcionalan i usklađen sa zakonskim i strateškim zahtjevima	Kašnjenje usvajanja planskih dokumenata, nedostatak podataka.	SDG 6 – Čista voda i sanitarni uvjeti; SDG 13 – Djelovanje za klimu; SDG 15 – Život na zemlji
		1.2 Monitoring i ocjena stanja voda	Provođenje i razvoj monitoringa kvaliteta i kvantiteta površinskih i podzemnih voda; razvoj i proširenje mreže hidroloških stanica i pijezometara; unapređenje kadrovskih i tehničkih kapaciteta Laboratorije za vode Agencije	Unaprijeđen sistem monitoringa i baza podataka za donošenje odluka; izvršen monitoring površinskih i podzemnih vodnih tijela; objavljeni jednogodišnji izvještaji o stanju površinskih i podzemnih vodnih tijela	- Program monitoringa provodi se kontinuirano. - Mreža monitoring stanica održava se u funkcionalnom stanju. - Podaci monitoringa redovno se obrađuju i koriste za ocjenu stanja voda. - Izvještaji o monitoringu izrađuju se u skladu s propisima.	Sistem monitoringa funkcionalan i usklađen sa zahtjevima Okvirne direktive o vodama	Kvarovi opreme, nedostatak sredstava i laboratorijskih kapaciteta	
		1.3 Zaštita voda i vodenih i za vodu vezanih ekosistema	Praćenje i analiza izvora zagađenja voda; kontrolna mjerenja opterećenja otpadnih voda; provođenje aktivnosti zaštite ekološkog i	Poboljšan ekološki i hemijski status vodnih tijela	- Programi zaštite voda provode se u skladu s planom. - Mjere zaštite	Osigurana kontinuirana provedba mjera zaštite voda	Nedovoljna nadležnih neprovođenje saradnja institucija, kontrolnih mjerenja	

			hemijskog statusa vodnih tijela; definisanje i kontrola ekološki prihvatljivih protoka (EPP) zahvata na vodotocima; saradnja s nadležnim institucijama u provođenju okolišnih politika.		implementiraju se kontinuirano. • Podaci o stanju voda koriste se za donošenje upravljačkih odluka.			
1.4. Smanjenje rizika pri ekstremnim hidrološkim pojavama uspostavom održivog sistema upravljanja poplavnim rizikom i prilagođavanja klimatskim promjenama	Članovi 29, 155. i 156.	2.1 Upravljanje poplavnim rizicima	Provođenje mjera važećeg Plana upravljanja rizikom od poplava; izrada i ažuriranje mapa opasnosti i mapa rizika od poplava za vodno područje rijeke Save u Federaciji BiH; početak ažuriranja Plana upravljanja rizikom od poplava za vodno područje rijeke Save u Federaciji BiH.	Smanjen rizik od poplava planskim upravljanjem	• Program mjera provodi se u skladu s prioritetima. • Mape opasnosti i rizika redovno se ažuriraju. • Sistem ranog upozoravanja kontinuirano se unapređuje.	Osigurana kontinuirana implementacija Plana upravljanja rizikom od poplava	Klimatske promjene, nedovoljna saradnja nadležnih institucija	SDG 11 – Održivi gradovi i zajednice; SDG 13 – Djelovanje za klimu
		2.2 Izgradnja i održavanje zaštitnih vodnih objekata	Redovno i investiciono održavanje zaštitnih vodnih objekata u vlasništvu Federacije BiH; provođenje mjera aktivne odbrane od poplava na područjima s izgrađenim zaštitnim vodnim objektima u vlasništvu Federacije BiH; realizacija prioritetnih projekata zaštite od poplava na vodotocima I. kategorije; provođenje hitnih intervencija radi zaštite ljudi i imovine.	Ublažavanje posljedica klimatskih promjena, poboljšanje hidrologije vodotokova i smanjenje rizika zaštita od poplava i klizišta	• Redovno održavanje provodi se prema planu. • Prioritetni objekti saniraju se u skladu s raspoloživim sredstvima. • Stanje objekata kontinuirano se prati.	Zaštitni objekti održavaju se u funkcionalnom stanju.	Rast cijena građevinskih radova, javne nabavke	
		2.3 Prilagođavanje klimatskim promjenama	Razvoj mjera za ublažavanje posljedica suša i poplava; unapređenje hidroloških i hidrauličkih modela; održavanje i unapređenje prognoznih modela kao dijela sistema za rano upozoravanje od poplava na vodnom području rijeke Save u Federaciji BiH; integracija klimatskih scenarija u plansku dokumentaciju; jačanje saradnje s međunarodnim institucijama i organizacijama.	Povećana otpornost vodnog sektora na klimatske promjene	• Klimatski scenariji uključuju se u planske dokumente. • Hidrološki modeli redovno se unapređuju. • Razvijaju se sistemi za rano upozoravanje.	Klimatske promjene sistemski integrisane u upravljanje vodama.	Nedostatak finansijskih i stručnih kapaciteta, nedovoljna dostupnost kvalitetnih podataka, kašnjenje u izradi planske dokumentacije, nedovoljna međuinstitucionalna koordinacija, neizvjesnost klimatskih projekcija i ograničena dostupnost međunarodnih finansijskih sredstava.	
1.1. Spriječiti pogoršanje i	Članovi 29, 155. i 156.	3.1 Razvoj Informacionog sistema voda	Održavanje i nadogradnja Informacionog sistema voda (ISV); integracija	Savremen informacioni sistem voda	• Informacioni sistem kontinuirano se	Informacioni sistem voda i funkcionalan	Cyber rizici, zastarjela IT oprema	SDG 16 – Mir, pravda i snažne institucije

unaprijediti status vodnih tijela 1.2. Osiguranje uvjeta za postizanje održivog korištenja vodnih resursa 1.4. Smanjenje rizika pri ekstremnim hidrološkim pojavama uspostavom održivog sistema upravljanja poplavnim rizikom i prilagođavanje na klimatske promjene			hidroloških, planskih i monitoring podataka u jedinstven sistem; razvoj web GIS platformi i digitalnih registara; osiguranje interoperabilnosti s nacionalnim i međunarodnim informacionim sistemima.		održava i unapređuje. • Registri se redovno ažuriraju. • Razmjena podataka sa institucijama kontinuirano se unapređuje.	dostupan korisnicima.		
		3.2 Digitalizacija poslovnih procesa	Razvoj sistema elektronskog upravljanja dokumentima; razvoj elektronskih registara i baza podataka; unapređenje cyber sigurnosti i zaštite podataka.	Efikasniji administrativni procesi	• Ključni poslovni procesi digitalizuju se u skladu s planom. • Elektronske usluge kontinuirano se razvijaju. • Digitalni alati koriste se u svakodnevnom radu.	Digitalna transformacija poslovnih procesa kontinuirano unaprijeđena.	Otpor promjenama, nedostatak finansijskih sredstava	
1.5. Dostizanje funkcionalnog pravnog i institucionalnog okvira u svrhu prilagođavanja pravnim aktima EU iz oblasti voda i njihovog provođenja	Članovi 29, 155. i 156.	4.1 Unapređenje regulatornih i upravnih poslova	Efikasno izdavanje vodnih akata; unapređenje procedura upravljanja vodnim dobrom; podrška usklađivanju domaćeg zakonodavstva s pravnom stečevinom EU.	Unaprjeđenje upravljanja vodama i napredak u procesu evropskih integracija kroz usklađivanje nacionalnog zakonodavstva s pravnom stečevinom EU, Efikasnija javna uprava u sektoru voda	• Vodni akti izdaju se u skladu sa zakonskim rokovima. • Upravni postupci kontinuirano se unapređuju. • Digitalizacija upravnih postupaka se razvija.	Osigurano zakonito, efikasno i transparentno izdavanje vodnih akata.	Nedostatak stručnog kadra	SDG 16 – Mir, pravda i snažne institucije; SDG 17 – Partnerstva za ciljeve
		4.2 Razvoj ljudskih resursa	Jačanje stručnih kapaciteta zaposlenih; zapošljavanje nedostajućeg stručnog kadra; programi stručnog usavršavanja i certificiranja; unapređenje sistema upravljanja ljudskim resursima.	Ojačani stručni kapaciteti Agencije	• Zaposlenima omogućeno kontinuirano stručno usavršavanje. • Stručne kompetencije zaposlenih kontinuirano se razvijaju. • Provođe se aktivnosti jačanja institucionalnih kapaciteta.	Osiguran kontinuiran razvoj ljudskih resursa.	Odlazak stručnog kadra	SDG 4 – Kvalitetno obrazovanje; SDG 8 – Dostojanstven rad i ekonomski rast; SDG 16 – Mir, pravda i snažne institucije
		4.3 Međuinstitucionalna i međunarodna saradnja	Učešće u radu međunarodnih komisija i stručnih tijela; realizacija međunarodnih projekata i programa; saradnja s federalnim, kantonalnim i	Jačanje međunarodne saradnje i korištenja razvojnih fondova	• Aktivno učešće u međunarodnim projektima. • Priprema i kandidovanje projektnih	Osiguran kontinuitet međunarodne saradnje i učešća u projektima.	Nedostatak fondova	SDG 16 – Mir, pravda i snažne institucije; SDG 17 – Partnerstva za ciljeve

			lokalnim institucijama; učešće u procesima evropskih integracija.		prijedloga kontinuirano se provodi. • Saradnja s međunarodnim partnerima kontinuirano se razvija.			
1.5. Dostizanje funkcionalnog pravnog i institucionalnog okvira u svrhu prilagođavanja pravnim aktima EU iz oblasti voda i njihovog provođenja	Članovi 29,155. i 156.	5.1 Informiranje i uključivanje javnosti	Organizacija javnih rasprava i konsultacija; obilježavanje Svjetskog dana voda i drugih značajnih događaja; redovno informiranje javnosti putem web stranice i društvenih mreža; javne rasprave u postupku izrade Plana upravljanja vodama i Plana upravljanja rizikom od poplava za vodno područje rijeke Save u Federaciji BiH; izdavanje časopisa.	Veće učešće javnosti u upravljanju vodama	• Informacije od javnog značaja redovno se objavljuju. • Javne konsultacije provode se u skladu s propisima. • Komunikacija sa zainteresiranom javnošću kontinuirano se unapređuje.	Osigurana transparentnost rada Agencije.	Slab odziv javnosti	SDG 16 – Mir, pravda i snažne institucije; SDG 17 – Partnerstva za ciljeve
		5.2 Edukacija i promocija održivog upravljanja vodama	Saradnja s obrazovnim i naučnim institucijama; organizacija stručnih skupova i radionica; podrška i promocija istraživanja i inovacija u sektoru voda; podrška projektima podizanja svijesti o zaštiti vodnih resursa.	Povećan nivo stručnih znanja	• Edukativne aktivnosti provode se kontinuirano. • Saradnja s obrazovnim institucijama razvija se kontinuirano. • Promotivne aktivnosti realiziraju se u skladu s godišnjim planovima i finansijskim planovima Agencije.	Kontinuirano unapređenje informiranosti i svijesti javnosti.	Nedostatak sredstava finansijskih	SDG 4 – Kvalitetno obrazovanje; SDG 6 – Čista voda i sanitarni uslovi; SDG 17 – Partnerstva za ciljeve

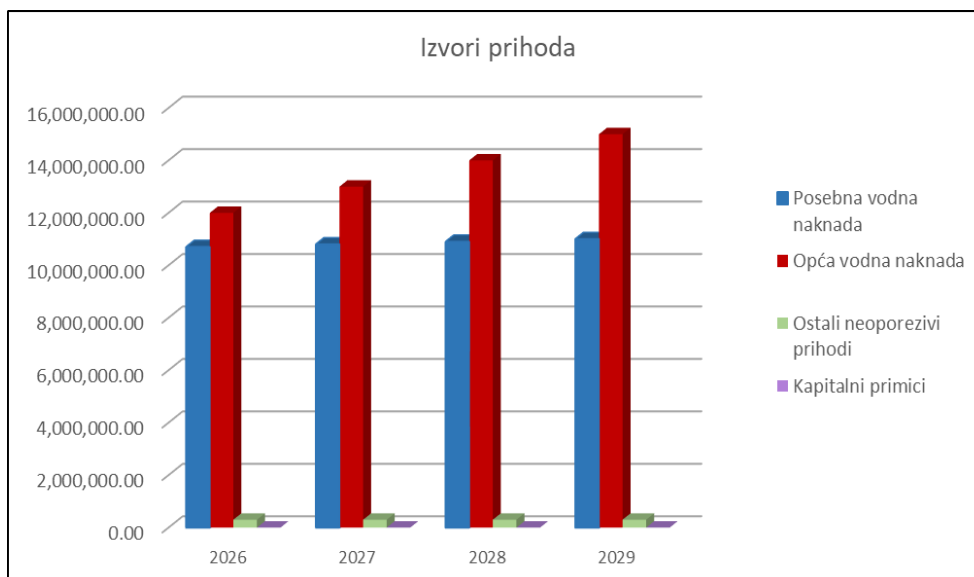
3. FINANSIJSKI DIO OKVIRNOG PLANA

3.1. Plan prihoda i primitaka po izvorima i godinama

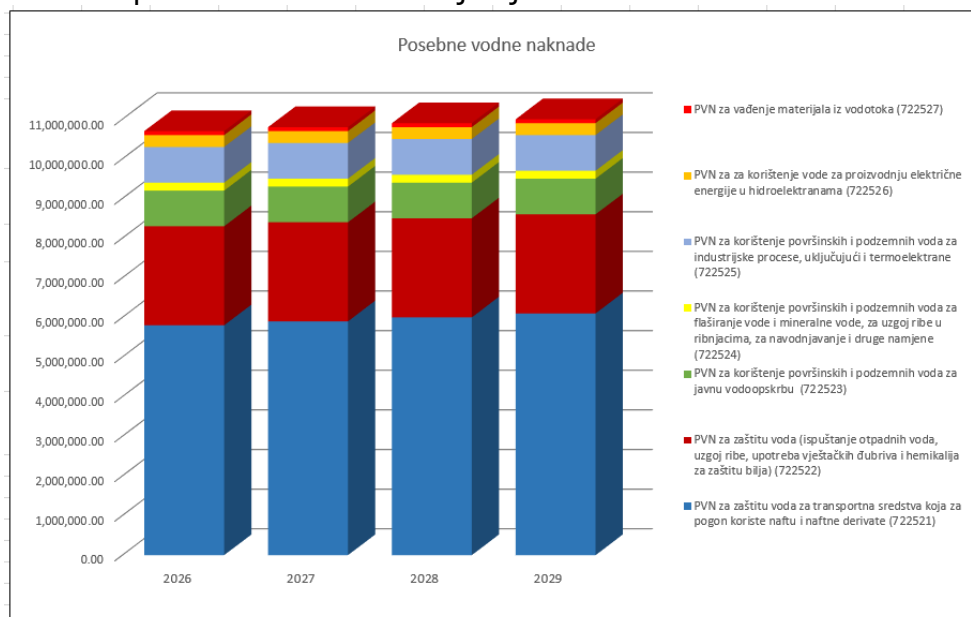
Red broj	EKON. KOD	IZVORI PRIHODA I PRIMITAKA	Plan za 2026. godinu (prema Okvirnom planu 2024-2026)	P L A N		
				2027.	2028.	2029.
1.	722520	VODNE NAKNADE	22.700.000,00	23.800.000,00	24.900.000,00	26.000.000,00
1.1.	722521	PVN za zaštitu voda za transportna sredstva koja za pogon koriste naftu i naftne derivate	5.800.000,00	5.900.000,00	6.000.000,00	6.100.000,00
1.2.	722522	PVN za zaštitu voda (ispuštanje otpadnih voda, uzgoj ribe, upotreba vještačkih đubriva i hemikalija za zaštitu bilja)	2.500.000,00	2.500.000,00	2.500.000,00	2.500.000,00
1.3.	722523	PVN za korištenje površinskih i podzemnih voda za javno vodosnabdijevanje	900.000,00	900.000,00	900.000,00	900.000,00
1.4.	722524	PVN za korištenje površinskih i podzemnih voda za flaširanje vode i mineralne vode, za uzgoj ribe u ribnjacima, za navodnjavanje i druge namjene	200.000,00	200.000,00	200.000,00	200.000,00
1.5.	722525	PVN za korištenje površinskih i podzemnih voda za industrijske procese, uključujući termoelektrane	900.000,00	900.000,00	900.000,00	900.000,00
1.6.	722526	PVN za korištenje vode za proizvodnju električne energije u hidroelektranama	300.000,00	300.000,00	300.000,00	300.000,00
1.7.	722527	PVN za vađenje materijala iz vodotoka	100.000,00	100.000,00	100.000,00	100.000,00
1.8.	722529	Opća vodna naknada	12.000.000,00	13.000.000,00	14.000.000,00	15.000.000,00
2.		OSTALI NEPOREZNI PRIHODI	300.000,00	300.000,00	300.000,00	300.000,00
Ukupno prihodi (1+2):			23.000.000,00	24.100.000,00	25.200.000,00	26.300.000,00

Red broj	EKON. KOD	IZVORI PRIHODA I PRIMITAKA	Plan za 2026. godinu (prema Okvirnom planu 2024-2026)	P L A N		
				2027.	2028.	2029.
3.		KAPITALNI PRIMICI	-	-	-	-
3.1	814300	Primici od domaćeg zaduživanja (kredit)	-	-	-	-
UKUPNO PRIHODI I PRIMICI (1+2+3):			23.000.000,00	24.100.000,00	25.200.000,00	26.300.000,00

Grafički prikaz izvora prihoda po godinama dat je na sljedećem dijagramu:

Struktura sredstava posebne vodne naknade je sljedeća:

3.2. Plan rashoda i izdataka za period 2027 -2029. godina

Red. broj	EKONOMSKI KOD	PLAN RASHODA I IZDATAKA	Plan za 2026. godinu (prema Okvirnom planu 2024-2026)	P L A N		
				2027.	2028.	2029.
1.	611000	Plaće i naknade troškova zaposlenih	5.700.000,00	6.600.000,00	7.000.000,00	7.400.000,00
2.	612000	Doprinosi poslodavca i ostali doprinosi	660.000,00	360.000,00	380.000,00	400.000,00
3.	613000	Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge	2.400.000,00	2.400.000,00	2.500.000,00	2.600.000,00
4.	614000	Tekući transferi i drugi tekući rashodi	13.310.000,00	13.845.000,00	14.508.000,00	15.090.000,00
	614234	Isplata stipendija	20.000,00	20.000,00	20.000,00	20.000,00
	614819	Ostali tekući rashodi – rashodi sektora voda	13.290.000,00	13.825.000,00	14.488.000,00	15.070.000,00
5.	616000	Izdaci za kamate	30.000,00	15.000,00	12.000,00	10.000,00
6.		Tekuća rezerva	300.000,00	200.000,00	200.000,00	200.000,00
Ukupni rashodi (1+2+3+4+5+6):			22.400.000,00	23.420.000,00	24.600.000,00	25.700.000,00
7.	821000	Izdaci za nabavku stalnih sredstava	400.000,00	480.000,00	400.000,00	400.000,00
8.	823000	Otplata kredita	200.000,00	200.000,00	200.000,00	200.000,00
UKUPNO RASHODI I IZDACI: (1+2+3+4+5+6+7+8):			23.000.000,00	24.100.000,00	25.200.000,00	26.300.000,00

614819 – OSTALI TEKUĆI RASHODI – RASHODI SEKTORA VODA					
STAVKA PLANA	EKONOMSKI KOD	NAMJENA USMJERAVANJA TEKUĆIH RASHODA	P L A N		
			2027.	2028.	2029.
	614819	OSTALI TEKUĆI RASHODI – RASHODI SEKTORA VODA	13.825.000,00	14.488.000,00	15.070.000,00
A	6148191	UPRAVLJANJE VODAMA NA VODNOM PODRUČJU RIJEKE SAVE	2.794.500,00	2.609.500,00	3.099.500,00
B	6148192	TEKUĆA I INVESTICIONA ULAGANJA U VODNE OBJEKTE	11.030.500,00	11.878.500,00	11.970.500,00
UKUPNO (A+B):			13.825.000,00	14.488.000,00	15.070.000,00
A	6148191	UPRAVLJANJE VODAMA NA VODNOM PODRUČJU RIJEKE SAVE	2.794.500,00	2.609.500,00	3.099.500,00
A1.	61481911	IZRADA STRATEŠKO-PLANSKE DOKUMENTACIJE	1.480.000,00	1.430.000,00	1.950.000,00
A2.	61481912	MONITORING VODA	906.000,00	906.000,00	916.000,00
A3.	61481913	INFORMACIONI SISTEM VODA (ISV)	408.500,00	273.500,00	233.500,00
B.	6148192	TEKUĆA I INVESTICIONA ULAGANJA U VODNE OBJEKTE	11.030.500,00	11.878.500,00	11.970.500,00
B1.	61481921	ZAŠTITNI VODNI OBJEKTI U VLASNIŠTVU FEDERACIJE BiH	3.173.500,00	2.823.500,00	2.833.000,00
B2.	61481922	PREVENTIVNE AKTIVNOSTI I RADOVI ODBRANE OD POPLAVA NA POVRŠINSKIM VODAMA I. KATEGORIJE	7.600.000,00	8.700.000,00	8.750.000,00
B3.	61481923	STRUČNE USLUGE NA REALIZACIJI POSLOVA AGENCIJE	257.000,00	355.000,00	387.500,00

Makroekonomske projekcije

Makroekonomske projekcije za period 2027–2029. godine zasnovane su na srednjoročnim projekcijama ekonomskog rasta Bosne i Hercegovine koje predviđaju stabilan rast privredne aktivnosti od približno 3% godišnje, uz postepeno smanjenje inflatornih pritisaka i nastavak rasta plata. Vijeće ministara BiH je u okviru Programa ekonomskih reformi 2026–2028. predvidjelo realni rast BDP-a, dok projekcije Centralne banke ukazuju na srednjoročni potencijalni rast nešto iznad 3%.

Treba naglasiti da je opisani trend značajno uvjetovan kako vanjskim tako i unutrašnjim rizicima, posebno poremećajima na globalnom tržištu (rast cijena energenata, nestabilnost finansijskih

tržišta te mogući poremećaji u globalnim proizvodnim i lancima snabdijevanja) te nizom internih ograničenja karakterističnih za domaće ekonomske prilike (kašnjenje u provođenju strukturnih reformi i unaprjeđenju poslovnog okruženja, kontinuirani trend smanjenja radne snage i sl.).

U 2026. godini nastavljen je trend pada obima ukupne industrijske proizvodnje u Federaciji BiH, što je od visokog značaja za sektor voda. Prema posljednjim podacima Federalnog zavoda za statistiku, ukupan obim industrijske proizvodnje u FBiH u periodu januar – april zabilježio je pad od 3,1% u odnosu na isti period prethodne godine. Kretanja u glavnim djelatnostima koje čine industrijsku proizvodnju prate trendove iz prethodnog perioda. Smanjenje zaposlenosti u industrijskom sektoru ukazuje, između ostalog, na strukturne izazove u pogledu cjenovne i tehnološke konkurentnosti domaćih preduzeća. Dodatno, pad udjela industrije u bruto dodanoj vrijednosti (BDV) signalizira nastavak tranzicije prema uslužnoj ekonomiji, pri čemu sektor usluga preuzima dominantnu ulogu. Uz postojeće unutrašnje pritiske, dodatni izazov za izvozno orijentisanu industriju FBiH predstavlja i uvođenje Mehanizma za ugljičnu prilagodbu na granicama (CBAM) Evropske unije, što bi zbog troškova emisije CO₂ moglo značajno smanjiti konkurentnost domaćih ugljično intenzivnih proizvoda na evropskom tržištu¹.

Pokazatelj	Trenutno stanje	Projekcije / trend 2027–2029.	Značaj za sektor voda
BDP i realni rast	Prema prvoj procjeni Federalnog zavoda za statistiku, realni rast BDP-a FBiH u 2025. godini iznosio je 1,9%, nakon 3,4% u 2024. godini, dok je nominalni rast iznosio 7,8% uslijed inflacije.	U Dokumentu okvirnog budžeta FBiH projektiran je prosječan realni rast BDP-a od oko 3,0% godišnje, odnosno 2,7% u 2027., 2,9% u 2028. i 3,4% u 2029.	Rast BDP-a povećava privrednu aktivnost, potrošnju vode i poresku osnovicu, što može rezultirati rastom prihoda od posebnih vodnih naknada. Istovremeno povećava potrebu za ulaganjima u vodnu infrastrukturu, zaštitu voda i upravljanje vodnim resursima. Ovaj pokazatelj predstavlja osnovu za procjenu održivosti postojećeg sistema finansiranja sektora voda.
Industrijska proizvodnja	U 2026. godini nastavljen je trend pada obima ukupne industrijske proizvodnje u Federaciji BiH.	Srednjoročne projekcije prate trend iz 2026. godine, tj. očekuje se daljnji pad industrijske proizvodnje.	Smanjenjem industrijske proizvodnje, smanjuje se zahvatanje voda i ispuštanje otpadnih voda, čime dolazi do smanjenja osnovice za obračun posebnih vodnih naknada. Analiza industrijske proizvodnje važna je za procjenu budućih prihoda od vodnih naknada i planiranje investicija u zaštitu voda.

¹ Dokument okvirnog budžeta FBiH 2027-2029

Inflacija	Nakon prosječne inflacije od 3,9% u prvom kvartalu 2026. i rasta od 6,6% u aprilu 2026, očekuje se postepena stabilizacija cijena u srednjem roku.	Očekuje se smirivanje inflatornih pritisaka uz stabilnije makroekonomsko okruženje, iako precizne stope nisu objavljene.	Inflacija direktno utiče na troškove građevinskih radova, opreme, električne energije, hemikalija za tretman vode i održavanja vodne infrastrukture. Smanjuje realnu vrijednost prihoda od posebnih vodnih naknada ukoliko se njihove osnovice ne usklađuju.
Zaposlenost	Tržište rada bilježi postepeni rast zaposlenosti posljednjih godina, uz istovremeni nedostatak stručne radne snage i emigraciju stanovništva.	Očekuje se umjeren rast zaposlenosti kao posljedica projektiranog rasta BDP-a, ali bez značajnijeg povećanja raspoložive radne snage zbog demografskih trendova.	Veća zaposlenost povećava poresku osnovicu i prihode javnih fondova, dok nedostatak stručnog kadra predstavlja rizik za javna komunalna preduzeća i institucije sektora voda.
Javne investicije	Vlada FBiH planira nastavak kapitalnih ulaganja uz fiskalnu disciplinu i korištenje međunarodnih izvora finansiranja.	Prioritet će imati infrastrukturni projekti finansirani iz budžeta, međunarodnih kredita i fondova EU, uz ograničenja uvjetovana fiskalnom konsolidacijom.	Predstavlja priliku za finansiranje vodne infrastrukture, zaštite od poplava, postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda i implementaciju mjera iz planova upravljanja vodnim područjima.
Demografska kretanja	Federacija BiH bilježi pad broja stanovnika, negativan prirodni priraštaj i intenzivne migracije, posebno mladog i radno sposobnog stanovništva.	Očekuje se nastavak depopulacije i starenja stanovništva, uz daljnju koncentraciju stanovništva u većim urbanim centrima.	Promjene utiču na raspored potražnje za vodnim uslugama, povećavaju jedinične troškove rada vodovodnih sistema u područjima sa smanjenim brojem korisnika te zahtijevaju prilagođavanje planiranja investicija i održavanja infrastrukture.

U skladu s navedenim pretpostavkama očekuje se umjeren rast prihoda od vodnih naknada (posebno opće vodne naknade i posebne vodne naknade za registraciju motornih vozila), kao i povećanje rashoda po osnovu bruto plaća zaposlenih, materijalnih troškova i troškova održavanja objekata za zaštitu od poplava u vlasništvu Federacije BiH koje su date na upravljanje i održavanje Agenciji.

S druge strane, može se očekivati u najboljem slučaju stagnacija prihoda od posebne vodne naknade za korištenje površinskih i podzemnih voda za industrijske procese, uključujući termoelektrane te posebne vodne naknade za zaštitu voda.

Projekcije uključuju i potrebu za dodatnim ulaganjima u mjere zaštite od poplava, upravljanje vodama i prilagođavanje klimatskim promjenama. Veća učestalost ekstremnih hidroloških pojava (suše i bujične poplave) može zahtijevati dodatna ulaganja u monitoring i zaštitne objekte.

4. OBRAZLOŽENJE FINANSIJSKOG DIJELA OKVIRNOG PLANA

4.1. Plan prihoda

Vodne naknade predstavljaju osnovni vlastiti izvor prihoda sektora voda Federacije BiH. Način obračuna i plaćanja vodnih naknada uređen je sljedećim propisima:

- Zakonom o vodama Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine", broj: 70/06),
- Odlukom o visini posebnih vodnih naknada ("Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine", broj: 46/07 i 10/14),
- Pravilnikom o načinu obračuna, postupku i rokovima za obračun i plaćanje i kontrolu izmirivanja obaveza po osnovu opće vodne naknade i posebnih vodnih naknada ("Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine", broj: 97/07, 46/09, 79/11, 88/12 i 03/16).

Vodne naknade su:

- opća vodna naknada i
- posebne vodne naknade.

Opću vodnu naknadu plaćaju sva pravna i fizička lica registrirana za obavljanje djelatnosti u visini od 0,5% neto-plaće zaposlenika u radnom odnosu na neodređeno i određeno vrijeme zajedno s isplatom plaća.

Opća vodna naknada plaća se i na neto-primanja po osnovu obavljanja samostalne djelatnosti i povremenog samostalnog rada. Plaćanje opće vodne naknade vrši se zajedno s isplatom primanja koja se isplaćuju u visini 0,5% od primanja koje se isplaćuje (ugovor o djelu, ugovor po osnovu obavljanja povremenih ili privremenih poslova, komisije, upravni i nadzorni odbori i dr.).

Posebne vodne naknade (PVN) su:

- **PVN za korištenje površinskih i podzemnih voda** koja obuhvata zahvatanje vode za: javno vodosnabdijevanje, flaširanje vode, navodnjavanje, uzgoj ribe u ribnjacima, industrijske procese i druge namjene. Osnovica za plaćanje je m^3 zahvaćene vode. Visina vodne naknade iznosi 0,01 KM/ m^3 za javno vodosnabdijevanje, 2,00 KM/ m^3 za flaširanje, 0,002 KM/ m^3 za navodnjavanje te za industrijske procese 0,03 KM/ m^3 .
- **PVN za korištenje vode za proizvodnju električne energije hidroenergijom** obračunava se po kWh proizvedene električne energije u visini 0,001 KM/kWh.
- **PVN za zaštitu voda** plaćaju zagađivači voda. Obračunava se i plaća na osnovu količine zagađenja izražene preko ekvivalentnog broja stanovnika (EBS). Jedan ekvivalentni stanovnik (ES) iznosi 2,00 KM.
- **PVN za vađenje materijala iz vodotoka.** Osnovica za obračunavanje predstavlja m^3 izvađenog materijala iz vodotoka u visini od minimalno 1,50 KM/ m^3 .

Vodne naknade se uplaćuju na račun javnih prihoda kantona i s tog računa se raspodjeljuju korisnicima u skladu s Članom 177. ZOV-a:

- a) budžetima kantona 45%,
- b) nadležnoj agenciji za vode 40% i
- c) Fondu za zaštitu okoliša Federacije Bosne i Hercegovine 15%.

U Planu prihoda i izdataka za period 2027-2029. godina data je procjena prihoda Agencije (40%) od vodnih naknada u naredne tri godine. Procjena je izvršena na bazi ostvarenja prihoda od vodnih naknada u prethodnim godinama.

Prikupljanje vodnih naknada

U skladu s članom 156. stav (1) tačka 16. Zakona o vodama Federacije Bosne i Hercegovine, Agencija je nadležna za preduzimanje aktivnosti u vezi s prikupljanjem vodnih naknada. Shodno tome, vode se evidencije o obveznicima plaćanja vodnih naknada, daju uputstva o načinu obračunavanja i plaćanja, vrši kontrola u okviru datih nadležnosti, izvještavaju nadležne institucije o stepenu izmirenja obaveza i dr.

U svrhu praćenja stanja naplate i kontrole izmirivanja obaveza po osnovu opće vodne naknade i posebnih vodnih naknada, uspostavljen je softverski program evidencije obveznika s podacima o obračunatim i plaćenim iznosima vodnih naknada. Program je softverski uvezan s kantonalnim trezorima iz kojih se dostavljaju podaci o uplatama vodnih naknada, čime je omogućeno kontinuirano praćenje naplate i kontrola izmirivanja obaveza. Za svakog obveznika vodi se pojedinačna kartica koja sadrži podatke o osnovicama za obračun vodnih naknada, obračunatim iznosima, izvršenim uplatama, eventualnim dugovanjima, kao i drugim podacima značajnim za praćenje izvršavanja zakonskih obaveza.

Osim finansijskih pokazatelja koji se odnose na plaćanje vodnih naknada, softverski program omogućava izradu izvještaja o količinama zahvaćene vode, flaširanim količinama vode, količini produciranog zagađenja izraženog u EBS-u, proizvedenoj električnoj energiji, količinama materijala izvađenog iz vodotoka, količinama prodate ribe kao i drugim parametrima koji predstavljaju osnov za obračun pojedinih vrsta posebnih vodnih naknada, u skladu s važećim propisima. Podaci sadržani u softverskom programu odnose se isključivo na obveznike koji obavljaju djelatnosti na vodnom području u nadležnosti Agencije.

Na osnovu podataka kojima Agencija raspolaže napravljena je procjena prihoda za period 2027-2029. godina. Prilikom izrade budžeta za naredni period, polazilo se od postojećeg normativnog okvira kojim su uređeni obračun i naplata vodnih naknada, kao i od raspoloživih podataka o obveznicima evidentiranim u Agenciji. Pri procjeni prihoda uzeti su u obzir sljedeći faktori i rizici:

- broj registriranih obveznika plaćanja posebnih vodnih naknada evidentiranih u operativnoj evidenciji AVP Sava;
- ostvareni trendovi obračuna i naplate posebnih vodnih naknada u prethodnom periodu;
- izražen rizik i problem naplate potraživanja od pojedinih tzv. "velikih" obveznika posebne vodne naknade za zaštitu voda (722522), uključujući privredna društva s dugotrajnim finansijskim poteškoćama ili stečajnim i drugim postupcima, što ima značajan uticaj na ostvarenje planiranih prihoda;
- ograničene mogućnosti povećanja broja obveznika, imajući u vidu da je najveći dio potencijalnih obveznika već obuhvaćen evidencijama Agencije;
- neizvjesnost u pogledu mogućih izmjena Zakona o vodama i podzakonskih akata koji bi uticali na način obračuna i visine iznosa posebnih vodnih naknada, pri čemu u planskom periodu nisu uzimane u obzir pretpostavke o ukidanju opće vodne naknade, eventualnom povećanju iznosa posebnih vodnih naknada ili proširenju obuhvata obveznika, budući da takve izmjene zavise od odluka nadležnih organa Federacije Bosne i Hercegovine;
- rizik mogućih izmjena sistema finansiranja vodnog sektora, uključujući eventualno ukidanje ili izmjenu sistema opće vodne naknade, što bi moglo imati značajan negativan uticaj na finansijsku održivost Agencije i izvršavanje poslova utvrđenih Zakonom o vodama

Federacije Bosne i Hercegovine. Projekcije prihoda zasnovane su na važećim propisima, uz uvažavanje navedenog rizika kao faktora koji može uticati na realizaciju planiranih prihoda.

4.2. Plan rashoda i izdataka

Korištenje sredstava vodnih naknada koje ostvaruje Agencija određeno je članom 178. stav (1) Zakona o vodama i to za finansiranje:

- poslova i zadataka iz članova 29. i 156. Zakona o vodama Federacije Bosne i Hercegovine;
- održavanja zaštitnih vodnih objekata u vlasništvu Federacije Bosne i Hercegovine;
- drugih poslova i aktivnosti koje su Zakonom o vodama Federacije Bosne i Hercegovine povjerene Agenciji i
- troškova rada i poslovanja Agencije.

U skladu s navedenim odredbama Zakona o vodama, sačinjen je Plan rashoda i izdataka Agencije za period 2027-2029. godina. Plan rashoda i izdataka prilagođen je metodologiji rashoda i izdataka prema Zakonu o budžetima u Federaciji Bosne i Hercegovine i podzakonskim aktima navedenog zakona.

Plaće i naknade troškova zaposlenih

Prilikom procjene planiranih iznosa za plaće i naknade troškova zaposlenih, kao polazna osnova uzeti su sljedeći faktori: broj radnika Agencije, potreba za prijemom novih zaposlenika shodno planu radnih mjesta i primjeni novog Pravilnika o radu, unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta, kontinuitet povećanja prosječne plaće radnika u Federaciji BiH, povećanje troškova radnika (dnevnice za službena putovanja, troškovi prevoza) i sl.

Izdaci za materijal, sitni inventar i usluge

Izdaci za materijal, sitni inventar i usluge planirani su na osnovu ostvarenih rashoda koje je Agencija imala u prethodnom periodu. Godišnjim planovima bit će uređena analitička razrada ovih rashoda. Navedeni izdaci obuhvataju sredstva neophodna za nesmetano obavljanje poslova iz nadležnosti rada i poslovanja Agencije, a naročito: nabavku potrošnog materijala, laboratorijskog pribora i sitnog inventara za rad Laboratorije za vode, putne troškove, izdatke za električnu energiju, telefonske i poštanske usluge, komunalne usluge, kancelarijski materijal, gorivo i mazivo, iznajmljivanje prostora, usluge održavanja opreme i vozila, osiguranja imovine, opreme i zaposlenika, naknade za rad članova Upravnog i Nadzornog odbora Agencije, stručne usluge, izdavanje stručnog časopisa "Voda i mi" i dr.

Rashodi i izdaci otplate kredita

Agencija je kreditno zadužena po kreditu Svjetske banke, koji se odnosi na dio iskorištenog kredita od 20.000.000,00 USD za finansiranje „Urgentnih radova na sanaciji vodovoda i kanalizacije u Federaciji BiH“ u periodu od 1996. do 1998. godine. Kredit je u USD, a anuiteti su polugodišnji u ukupnom iznosu 94.010,52 USD. Dospijeće posljednjeg anuiteta predviđeno je za 01. 10. 2035. godine. Ukupan kredit s kamatama za iduće tri godine iznosio bi 304.770,33 USD. Zbog fluktuacije dolara nije moguća tačna procjena iznosa u konvertibilnim markama.

Izdaci za nabavku stalnih sredstava

Planirana sredstva za nabavku stalnih sredstava bit će usmjerena na obnovu opreme za potrebe odbrane od poplava, vodomjernih stanica za potrebe monitoringa voda, nabavku opreme za laboratoriju, obnovu voznog parka, nabavku i unapređenje računarske opreme i licenci te druge opreme potrebne za rad i poslovanje Agencije.

Kontni plan za budžete i budžetske korisnike ne predviđa posebnu ekonomsku klasifikaciju za dio rashoda koji proizlaze iz specifičnih nadležnosti Agencije. Iz tog razloga, u okviru ekonomskog konta 614819 - Ostali tekući rashodi, izvršena je interna analitička razrada za potrebe planiranih radova i aktivnosti Agencije koji su nazvani Rashodi sektora voda. Kako se radi o osnovnim zadacima i aktivnostima određenim Zakonom o vodama, u nastavku su detaljnija obrazloženja planiranog usmjeravanja sredstava u ove namjene.

4.3. Ostali tekući rashodi – rashodi sektora voda

A. UPRAVLJANJE VODAMA NA VODNOM PODRUČJU RIJEKE SAVE

A. 1. IZRADA STRATEŠKO-PLANSKE DOKUMENTACIJE

Priprema i implementacija Plana upravljanja vodama za vodno područje rijeke Save u Federaciji Bosne i Hercegovine

U skladu s članovima 25. i 156. Zakona o vodama Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH”), a s ciljem provođenja Strategije upravljanja vodama Federacije Bosne i Hercegovine, Agencija za vodno područje rijeke Save Sarajevo je u junu 2025. godine započela aktivnosti na izradi Plana upravljanja vodama za vodno područje rijeke Save u Federaciji Bosne i Hercegovine za planski period 2028–2033. godine, u skladu s rokovima propisanim članom 38. navedenog zakona.

U skladu s utvrđenim radnim planom i rokovima za pripremu i usvajanje predmetnog dokumenta, Agencija će u januaru 2027. godine objaviti nacrt Plana upravljanja vodama za vodno područje rijeke Save u Federaciji Bosne i Hercegovine (2028–2033), čime će započeti šestomjesečni proces javnih konsultacija. Paralelno s tim, provodit će se aktivnosti na izradi Strateške procjene uticaja na okoliš Plana upravljanja vodama (2028–2033), u skladu s važećim propisima koji uređuju oblast zaštite okoliša.

Agencija će nastaviti izradu dvogodišnjih izvještaja o provođenju Programa mjera Plana upravljanja vodama za vodno područje rijeke Save u Federaciji Bosne i Hercegovine, na osnovu podataka i informacija dostavljenih od nadležnih institucija i pravnih lica koja su Planom upravljanja vodama određena kao odgovorna za realizaciju mjera iz člana 26. Zakona o vodama.

U periodu 2027–2029. godine Agencija će nastaviti aktivnosti na implementaciji mjera definiranih Strategijom upravljanja vodama Federacije BiH i Programom mjera Plana upravljanja vodama te započeti pripremu studijsko-tehničke dokumentacije za naredni planski ciklus. Navedene aktivnosti obuhvataju:

- pripremu analiza karakteristika vodnog područja (ažuriranje granica ekoregiona; ažuriranje referentnih vrijednosti za ocjenu stanja površinskih voda; ažuriranje granica vodnih tijela, ažuriranje biotipova);

- pripremu klasifikacije ekološkog, hemijskog i kvantitativnoga stanja voda;
- pripremu ekonomske analize korištenja voda;
- uspostavljanje registra zaštićenih područja iz člana 65. Zakona o vodama FBiH, kao i područja s posebnom zaštitom određenih odlukom Vlade Federacije;
- pripremu pregleda uticaja ljudskih aktivnosti na stanje površinskih i podzemnih voda (ažuriranje Studije procjene opterećenja vodnih resursa zagađujućim materijama porijeklom s deponija komunalnog, industrijskog i rudarskog otpada na vodnom području rijeke Save u Federaciji BiH; ažuriranje Studije hidromorfoloških pritisaka i procjene njihovih uticaja za vodotoke sa površinom sliva većom od 10 km² na vodnom području rijeke Save u Federaciji BiH; ažuriranje Studije poboljšanja hidromorfoloških karakteristika vodotoka sa slivnom površinom većom od 10 km²; izradu Studije upravljanja potrebama za vodom stanovništva i privrede na vodnom području rijeke Save u FBiH i dr.);
- organiziranje ihtoloških istraživanja na vodnom području rijeke Save u Federaciji BiH;
- organizaciju izrade Strateške procjene uticaja na okoliš Plana upravljanja vodama 2028-2033.;
- priprema programa i organiziranje praćenja stanja voda.

Implementacija Plana upravljanja rizikom od poplava za vodno područje rijeke Save u Federaciji Bosne i Hercegovine

Odredbe EU Direktive o procjeni i upravljanju rizicima od poplava (2007/60/EZ) transponirane su u Uredbu o vrstama i sadržaju planova zaštite od štetnog djelovanja voda ("Službene novine Federacije BiH", broj 26/09). Usvajanjem Uredbe uspostavljen je okvir za procjenu i upravljanje poplavnim rizicima s ciljem smanjenja posljedica štetnog djelovanja voda u Federaciji BiH na zdravlje ljudi, okoliš, kulturnu baštinu i privrednu aktivnost.

Uredbom je propisana priprema i donošenje planova upravljanja poplavnim rizikom za vodna područja u Federaciji BiH (čl. 15. i 16.), čemu prethodi priprema preliminarne procjene rizika od poplava te izrada mapa opasnosti od poplava i mapa rizika od poplava.

Svrha plana upravljanja rizikom od poplava je uspostavljanje odgovarajućih ciljeva za upravljanje poplavnim rizicima za poplavna područja utvrđena na osnovu preliminarne procjene poplavnog rizika, prema članu 6. Uredbe, s fokusom na smanjenje mogućih štetnih posljedica poplava.

Potrebno je istaknuti i Federalnu strategiju zaštite okoliša (2022-2032) - čiji je integralni dio Strategija upravljanja vodama Federacije BiH (2022-2032) - koja je prepoznala važnost ove oblasti i u skladu s tim, unutar strateškog cilja 1, izdvojila prioritet: Smanjenje rizika pri ekstremnim hidrološkim pojavama uspostavljanjem održivog sistema upravljanja poplavnim rizikom i prilagođavanjem klimatskim promjenama.

Vlada Federacije BiH je na 31. sjednici održanoj dana 08.04.2024. godine, usvojila prvi Plan upravljanja rizikom od poplava za vodno područje rijeke Save u Federaciji BiH (2024-2029). Samim tim stvoreni su preduvjeti za početak II ciklusa izrade tj. ažuriranje ovog izuzetno značajnog dokumenta.

Kao prvi korak u tom pravcu, 2026. godine otpočelo se s ažuriranjem Preliminarne procjene rizika od poplava. Ovo je ujedno i jedna od mjera definiranih Planom upravljanja rizikom od poplava za vodno područje rijeke Save u Federaciji BiH (2024-2029).

Budući da je Preliminarna procjena rizika od poplava urađena 2013. godine, bilo ju je potrebno značajno doraditi. Kod ažuriranja ovog dokumenta korištena su iskustva stečena u I. ciklusu u svjetlu novih saznanja (nalaza dobijenih kroz izradu mapa opasnosti od poplava i mapa rizika od poplava te izradu plana upravljanja rizikom od poplava, kao i iskustva država članica EU te planova upravljanja rizikom od poplava za Savu i Dunav).

U periodu implementacije predmetnog Okvirnog plana (2027-2029) planirano je da se u potpunosti realiziraju aktivnosti na ažuriranju mapa opasnosti i mapa rizika od poplava za vodno područje rijeke Save u Federaciji BiH te da otpočnu aktivnosti na ažuriranju Plana upravljanja rizikom od poplava za vodno područje rijeke Save u Federaciji BiH.

A. 2. MONITORING VODA

U narednom trogodišnjem periodu planirano je da se nastave redovne aktivnosti u vezi s monitoringom voda, i to:

- hidrološki monitoring površinskih voda koji obuhvata:
 - održavanje sistema automatskog hidrološkog monitoringa voda (održavanje automatskih hidroloških i meteoroloških stanica proizvođača opreme SEBA i OTT) na vodnom području rijeke Save u Federaciji BiH, uz obnavljanje opreme na terenu (nabavkom rezervnih dijelova) za potrebe potpunog i pravilnog rada sistema automatskih hidroloških i meteoroloških stanica;
 - širenje mreže automatskih stanica (hidroloških, padavinskih/meteoroloških) radi potreba sistema prognoze vanrednih hidroloških stanja, potrebe uspostavljanja praćenja stanja bujičnih vodotoka, bujičnih poplava i drugih potreba upravljanja vodama,
 - redovna hidrometrijska mjerenja za potrebe Agencije (mjerenja radi potvrđivanja Q-h krivih protoka), kao i hidrološka mjerenja u vanrednim situacijama (poplave, suše, incidentna zagađenja);
- monitoring podzemnih voda koji uključuje:
 - održavanje uspostavljenog automatskog monitoringa podzemnih voda (održavanje automatskih sondi/stanica);
 - širenje monitoringa podzemnih voda u akviferima kraške poroznosti (kraška vrela);
 - redovno praćenje količine i kvaliteta podzemnih voda na uspostavljenim pijezometrima na vodnom području rijeke Save u Federaciji BiH;
 - nastavak razvoja monitoringa podzemnih voda na vodnom području rijeke Save u Federaciji BiH na preostalim grupama vodnih tijela podzemnih voda definiranim Planom upravljanja vodnim područjem.

A.3. INFORMACIONI SISTEM VODA (ISV)

Kroz informacioni sistem voda u naredne tri godine biće osigurani:

- Održavanje, unapređenje i nadogradnja informacionog sistema voda (ISV) AVP Sava. Ove aktivnosti se odvijaju kako kroz održavanje postojećih softverskih paketa/licenci (ESRI ArcGIS), tako i kroz održavanje razvijenih web korisničkih aplikacija za unos i ažuriranje alfanumeričkih podataka s ciljem ispravnog funkcioniranja i korištenja Informacionog sistema voda, kao i web GIS preglednika za prikaz prostornih podataka ISV-a.
- Nastavak razvoja logičkog i fizičkog modela prostorne baze podataka ISV-a, u skladu s potrebama praćenja provođenja Strategije upravljanja vodama u Federaciji BiH, Planom upravljanja vodama vodnog područja, Planom upravljanja rizicima od poplava.

- Nadogradnja i proširenje postojećeg ISV-a na način koji zadovoljava sve zahtjeve evropskih direktiva (WFD, Direktiva o urbanim otpadnim vodama i dr.) s ciljem ispunjavanja obaveza BiH kod izvještavanju EU (WISE sistem) i međunarodnih organizacija (ICPDR i ISRBC).
- Integracija razvijenih platformi za prognozu poplava (MIKE), platforme za hidrološki sistem (WISKI) u jedinstvenu platformu Informacionog sistema voda Agencije u obimu u kojem je to moguće realizirati. Održavanje razvijenih platformi za prognozu poplava (MIKE) i hidrološke platforme WISKI kako bi ti sistemi u narednom periodu pravilno funkcionirali i koristili se u punom kapacitetu.
- Unos podataka u Informacioni sistem voda kroz kontinuirani proces, rad i angažman. Prikupljanje, sistematizacija i popunjavanje prostorne baze podataka iz svih oblasti rada Agencije (zaštita od voda, zaštita voda, korištenje voda, vodno dobro, monitoring voda, vodnih akata kao segmenta upravljanja vodama i dr.).
- Nabavka, unapređenje i održavanje postojeće softverske i hardverske opreme za potrebe Informacionog sistema (serveri, firewall sistem, backup sistem, radne stanice, licence operativnih sistema, baza podataka ...) s ciljem osiguranja potrebnih resursa za siguran, funkcionalan i pravilan rad ISV-a.

B. TEKUĆA I INVESTICIONA ULAGANJA U VODNE OBJEKTE

B.1. ZAŠTITNI VODNI OBJEKTI U VLASNIŠTVU FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

Na postojećim zaštitnim vodnim objektima u vlasništvu Federacije Bosne i Hercegovine na području Posavskog i Tuzlanskog kantona, odnosno općina Odžak, Orašje, Domaljevac-Šamac i Gradačac, provode se radovi na odbrani od poplava. Faze aktivne odbrane od poplava uključuju:

- pripremne mjere i radove (redovno tekuće i investiciono održavanje zaštitnih vodnih objekata, upravljanje i kontrolu stanja izgrađenih zaštitnih objekata i postrojenja, saniranje oštećenih zaštitnih vodnih objekata, smještaj i održavanje odbrambene opreme i dr.);
- operativne odbrambene aktivnosti (upravljanje sistemom za odbranu od poplava s radom na neposrednom izvršenju odbrane od poplava);
- završne mjere i radove (sanacija oštećenih zaštitnih vodnih objekata, popunjavanje zaliha odbrambenom opremom i materijalom i dr.).

U prethodnom periodu, nakon katastrofalnih poplava u maju 2014. godine, izvršena je rekonstrukcija svih dionica savskog odbrambenog nasipa na područjima Odžačke i Srednje Posavine. Sve aktivnosti su realizirane u skladu s "Programom sanacije posljedica poplava, erozija i bujica na vodnom području rijeke Save tokom 2014. godine", koji je usvojila Vlada Federacije Bosne i Hercegovine 02.06.2015. godine i "Akcionim planom zaštite od poplava i upravljanja rijekama u Bosni i Hercegovini za period 2014-2017", koji je usvojilo Vijeće ministara Bosne i Hercegovine 21.01.2015. godine. Treba istaknuti da je prvi put nakon izgradnje savskih odbrambenih nasipa na kompletnom potezu u Federaciji BiH ostvaren jedinstven stepen zaštite od mjerodavnih stogodišnjih velikih voda rijeke Save. Zbog toga u planskom periodu koji obuhvata ovaj Okvirni plan nisu predviđena značajnija sredstva za investiciono održavanje zaštitnih vodnih objekata u vlasništvu Federacije BiH.

B.2. PREVENTIVNE AKTIVNOSTI ODBRANE OD POPLAVA NA POVRŠINSKIM VODAMA I. KATEGORIJE

Svi vodotoci su prema ZOV-u podijeljeni na vodotoke I. i II. kategorije, pri čemu nadležnost nad vodotocima I. kategorije ima Agencija, a nadležnost nad vodotocima II. kategorije kantonalna ministarstva nadležna za vode. Prema članu 5. Zakona o vodama Federacije Bosne i Hercegovine, vodotoci I. kategorije su: Sava, Una, Unac, Sana, Vrbas, Pliva, Bosna, Krivaja, Usora, Spreča nizvodno od ušća Jale, Željeznica, Tinja, Drina, Sanica i Klokot. Osim nabrojanih vodotoka, u I. kategoriju spadaju i akumulacije: Hazna, Vidara, Jajce I, Jajce II i Župica.

U narednoj tabeli dati su osnovni podaci za vodotoke I. kategorije:

Red. broj	Vodotok	Dužina u FBiH (km)	Dužina obala u FBiH (km)	Površina sliva (km ²)
1.	Sava	100,58	100,58	504,07
2.	Una	122,18	244,36	8.142,87
3.	Unac	71,79	143,58	660,93
4.	Sana	56,64	113,28	4.113,82
5.	Sanica	20,25	40,50	252,03
6.	Klokot	4,45	8,90	93,56
7.	Vrbas	117,79	235,58	6.273,82
8.	Pliva	8,90	17,80	1.325,70
9.	Bosna	212,88	394,28	10.729,43
10.	Spreča (nizvodno od ušća Jale)	115,88	231,76	1.948,43
11.	Tinja	57,51	115,02	855,69
12.	Krivaja	70,78	141,56	1.494,51
13.	Usora	19,58	39,16	846,27
14.	Željeznica	21,67	43,34	478,36
15.	Drina	27,18	54,36	7.035,66
Ukupno:		1.014,36	1.924,06	44.755,15

Dužina vodotoka I. kategorije po kantonima:

KANTON	VODOTOCI	DUŽINA (km)	%
SARAJEVSKI	Bosna i Željeznica	57,41	5,50
TUZLANSKI	Spreča i Tinja	173,39	17,12
SREDNJOBOSANSKI	Vrbas i Pliva	126,68	12,51
ZENIČKO-DOBOJSKI	Bosna, Krivaja i Usora	255,81	25,26
UNSKO-SANSKI	Una, Sana, Sanica, Unac i Klokot	215,45	21,28
BOSANSKO-PODRINJSKI	Drina	27,18	2,68
KANTON 10	Unac	57,86	5,71
POSAVSKI	Sava	100,58	9,93
UKUPNO:		1.014,36	100,00

Izbor prioriternih projekata vršit će se na osnovu do sada urađene planske i druge dokumentacije:

- Federalne strategije zaštite okoliša (2022-2032) čiji je integralni dio Strategija upravljanja vodama Federacije BiH (2022-2032),

- Plana upravljanja vodama za vodno područje rijeke Save u Federaciji BiH 2022-2027. godina,
- Trogodišnjeg plana rada Federalnog ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva za period 2025 -2027. godina,
- godišnjih planova rada Federalnog ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva (Sektor za vode),
- Glavnog preventivnog plana odbrane od poplava za područje Federacije Bosne i Hercegovine,
- Procjene sadašnjeg stanja odbrane od poplava u Federaciji Bosne i Hercegovine i izrade programa poboljšanja,
- Plana upravljanja rizikom od poplava za vodno područje rijeke Save u Federaciji Bosne i Hercegovine (2024-2029),
- Federalnog operativnog plana odbrane od poplava za područje Federacije Bosne i Hercegovine,
- odluka i zahtjeva Federalnog ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva prema članu 156. tačka 14. Zakona o vodama,
- akata Vlade Federacije Bosne i Hercegovine te
- na osnovu hitnih situacija na terenu izazvanih štetnim djelovanjem voda.

Također, Agencija će prilikom izbora projekata imati u vidu i zahtjeve nadležnih kantonalnih ministarstava, kao i općina/gradova.

Za 2027. godinu planira se realizacija projekata za koje već postoji odgovarajuća tehnička dokumentacija, odnosno glavni projekti prema kojima se može pripremati i tenderska dokumentacija i za koje su riješeni imovinsko-pravni odnosi u postupku ishodovanja odobrenja za građenje. Realizacija projekata započetih u ranijem periodu odvijat će se u cijelom planskom periodu s obzirom na iznos potrebnih sredstava, a koje Agencija ne može osigurati tokom jedne finansijske godine.

Realizacija projekata u planskom periodu 2027-2029. odvijat će se prema prioritetima i raspoloživim sredstvima Agencije.

Prioritetni projekti za period 2027-2029. su :

- uređenje rijeke Bosne u općinama Ilidža, Novi Grad, Vogošća, Ilijaš, Visoko, Kakanj, Zenica, Žepče, Zavidovići, Maglaj, Doboj-Jug i Odžak,
- uređenje rijeke Spreče u općinama Doboj-Istok, Gračanica i Lukavac,
- uređenje rijeke Tinje u općini Srebrenik i Tuzla,
- uređenje rijeke Vrbas u općinama Gornji Vakuf, Bugojno, Donji Vakuf i Jajce,
- uređenje rijeke Željeznice u općinama Trnovo i Ilidža,
- uređenje rijeke Une u općinama Bihać i Bosanska Krupa,
- uređenje rijeke Sane u općinama Ključ i Sanski Most,
- uređenje rijeke Sanice u općini Ključ,
- uređenje rijeke Usore u općinama Doboj-jug, Tešanj i Usora,
- uređenje rijeke Drine u općinama Goražde i Foča u Federaciji Bosne i Hercegovine te
- čišćenje raznog otpada, stabilizacija korita bujičnih vodotoka i osiguranje profila protoka na svim vodotocima I. kategorije s ciljem prevencije od štetnog djelovanja voda.

Osim realizacije projekata, planirana je i izrada tehničkih rješenja i priprema tehničke dokumentacije za izgradnju objekata za zaštitu od poplava za gradove i naselja izložena visokom riziku od poplava, odnosno idejnih i glavnih projekata za dionice za koje ne postoji projektna

dokumentacija, kao i elaborata za hitne intervencije na vodotocima I. kategorije prema značaju za upravljanje vodama.

U okviru stavke B.2. realizirat će se priprema dokumentacije i radovi na drugim vodotocima I. kategorije, koji su prema godišnjem Planu i Finansijskom planu definirani kao prioriteta i prema raspoloživim finansijskim sredstvima.

B.3. STRUČNE USLUGE NA REALIZACIJI POSLOVA AGENCIJE

B.3.1. Priprema programa radova, elaborata, stručnih mišljenja, podzakonskih akata i dr.

U okviru ove stavke finansiraju se usluge izrade programa radova, elaborata, stručnih mišljenja, podzakonskih akata na vodotocima I. kategorije, hitnih intervencija ili osiguranja proticajnog profila, a sve u skladu s Uredbom o vrsti, sadržaju, označavanju i čuvanju, kontroli i nostrifikaciji investiciono-tehničke dokumentacije ("Službene novine Federacije BiH", broj: 33/10), kao i za druge aspekte djelovanja AVP Sava (npr. elaborat određivanja granice vodnog dobra, elaborat monitoringa podzemnih voda, itd.).

B.3.2. Revizija tehničke dokumentacije

U okviru ove stavke finansiraju se usluge revizije investiciono-tehničke dokumentacije kao jedan od preduvjeta da bi se ista mogla koristiti za raspisivanje tendera za izvođenja radova po istoj, a sve u skladu s Uredbom o vrsti, sadržaju, označavanju i čuvanju, kontroli i nostrifikaciji investiciono-tehničke dokumentacije ("Službene novine Federacije BiH", broj: 33/10).

B.3.3. Stručni nadzor na realizaciji projekata AVP Sava

U okviru ove stavke finansira se vršenje usluga nadzora nad izvođenjem radova na vodotocima I. kategorije i drugim zahvatima u prostoru koji se finansiraju sredstvima AVP Sava, a sve u skladu s Uredbom o uređenju gradilišta, obaveznoj dokumentaciji na gradilištu i sudionicima u građenju ("Službene novine Federacije BiH", broj: 25a/22).

B.3.4. Stručni poslovi po nalogu inspekcije

U okviru ove stavke finansirat će se, po ukazanoj potrebi, poslovi i aktivnosti AVP Sava, a po nalogu inspeksijskih organa, a sve u skladu sa ZoV-om.

IZDAVANJE VODNIH AKATA

S ciljem efikasnijeg rada i ispunjenja zadataka, ovaj Sektor jedan dio svojih predmeta šalje na postupanje područnim uredima i uz koordinaciju rukovodioca sektora rješavaju zahtjeve stranaka. Poboljšanje rada Sektora vidi se u izmjenama i dopunama zakonskog okvira kojim se definira ova oblast, kao i u izradi smjernica i vodiča koji bi voditeljima postupaka olakšali način vođenja upravnog postupka, utvrđivanje činjenica bitnih za odlučivanje i osigurao ujednačen i pravedan pristup rješavanju zahtjeva stranaka u vezi s korištenjem vode.

Za naredni planski period očekuje se ujednačen broj zahtjeva za izdavanje vodnih akata. U strukturi zahtjeva za izdavanje vodnih akata mogu se izdvojiti aktivnosti koje realizira Agencija u smislu fizičkih zahvata na obalama i koritima vodotoka I. kategorije (obaloutvrde, održavanje proticajnog profila, stabilizacija erodabilnih obala i sl.) i zahtjevi pravnih i fizičkih lica koji spadaju dominantno u grupu akata koji se odnose na ispuštanje tehnoloških otpadnih voda i specifične

uticaje na režim voda. Na godišnjem nivou, u narednom periodu očekuje se 650-700 zahtjeva koje treba obraditi. Sektor za vodna akta i u narednom periodu, kao i u prethodnom, oslanjat će se na rad i ostalih zaposlenika Agencije, kao i na upotrebu vanjskih usluga za složenije predmete.

JAVNOST RADA I PODIZANJE JAVNE SVIJESTI O VODI

U narednom planskom periodu, Agencija će nastaviti započete programe iz ove oblasti, ali i kreirati nove u skladu s potrebama implementacije Zakona o vodama. Planirane aktivnosti za naredni period su:

- izdavanje stručnog časopisa „Voda i mi“;
- organiziranje ili učešće u organizaciji manifestacije obilježavanja 22. marta – Svjetskog dana voda;
- saradnja s medijima (televizijske i radijske kuće te portali) s ciljem promoviranja rada i plasiranja informacija o aktivnostima AVP Sava te podizanja javne svijesti o značaju i očuvanju vodnih resursa;
- kontinuirano održavanje i unapređenje sadržaja web i FB-stranice AVP Sava;
- saradnja s vladinim i nevladinim institucijama, organizacijama i udruženjima u oblasti voda;
- organizacija stručnih sastanaka i skupova za potrebe AVP Sava i Federalnog ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva (prezentiranje projekata, strateških dokumenata, planova upravljanja, primjene zakona i podzakonskih akata i dr.);
- učešće u izradi plana upravljanja vodama i plana upravljanja poplavnim rizikom, a u dijelu koji se odnosi na uključivanje javnosti (organiziranje javnih prezentacija i rasprava, saradnja sa svim zainteresiranim stranama, priprema raznih štampanih materijala i dr.),
- davanje podrške i učestvovanje u projektima, programima, stručnim skupovima ili aktivnostima u oblasti voda koji na bilo koji način promoviraju značaj očuvanja vodnih resursa u Federaciji BiH,
- u okviru saradnje s obrazovnim institucijama, organiziranje posjeta studenata, srednjoškolaca i osnovaca Agenciji za vodno područje rijeke Save te upoznavanje s njenim radom kako bismo i na ovaj način kreirali zdrav odnos prema vodnom bogatstvu BiH.

LABORATORIJA ZA VODE

Provođenje monitoringa površinskih i podzemnih voda na vodnom području rijeke Save, Agencija za vodno područje rijeke Save Sarajevo obavlja putem svoje Laboratorije u skladu s članom 156. Zakona o vodama Federacije BiH, Odlukom o karakterizaciji površinskih i podzemnih voda, referentnim uvjetima i parametrima za ocjenu stanja voda i monitoringu voda (Službene novine Federacije BiH, broj 1/14), Planom upravljanja vodama za vodno područje rijeke Save u Federaciji Bosne i Hercegovine (2022-2027) te preporukama Okvirne direktive o vodama Evropske unije (2000/60/EC) (EU ODV), a sve s ciljem provođenja Federalne strategije zaštite okoliša 2022-2032, čiji je sastavni dio Strategija upravljanja vodama u FBiH 2022-2032.

U periodu 2027-2029, Laboratorija za vode će nastaviti sa sljedećim aktivnostima:

- izrada Plana i programa monitoringa površinskih i podzemnih voda - praćenje kvaliteta površinskih voda (nadzorni, operativni i istraživački), fizičko-hemijskih, hemijskih i

bioloških parametara kako bi se utvrdilo stanje voda na vodnom području rijeke Save u Federaciji BiH;

- praćenje kvaliteta podzemnih voda, fizičko-hemijskih i hemijskih parametara kako bi se utvrdilo stanje podzemnih voda na vodnom području rijeke Save u Federaciji BiH;
- učešće u aktivnostima vezanim za akcidentna zagađenja u skladu s Operativnim planom mjera Agencije u slučaju vanrednih i incidentnih zagađenja;
- učešće u aktivnostima vezano za akcidentna zagađenja u skladu s Federalnim operativnim planom za incidentna zagađenja III. stepena ugroženosti;
- kontrolna ispitivanja tereta zagađenja tehnoloških otpadnih voda pojedinih zagađivača direktnim mjerenjem izraženim preko ekvivalentnog broja stanovnika (EBS-a);
- izrada pojedinačnih i godišnjih izvještaja o izvršenim ispitivanjima voda te davanje tumačenja i mišljenja o obavljenim ispitivanjima;
- prikupljanje, obrada i sistematizacija podataka o ispitivanju voda i unos podataka u Informacioni sistem voda (ISV);
- učešće u aktivnostima radnih timova koje je formirao direktor;
- učešće u usvajanju prijedloga pravilnika i drugih akata od značaja za upravljanje vodama te ostalih normativnih akata i kriterija;
- razvijanje, osiguranje i primjena sistema upravljanja kvalitetom u skladu sa zahtjevima BAS EN ISO/IEC 17025:2018 standarda i
- ažuriranje dokumentacije sistema upravljanja kvalitetom u skladu sa zahtjevima BAS EN ISO/IEC 17025:2018 standarda.

Sektor laboratorije za vode Agencije za vodno područje rijeke Save Sarajevo u potpunosti je preuzeo sve obaveze monitoringa površinskih voda (od uzorkovanja do analize svih fizičko–hemijskih, hemijskih i bioloških parametara kvaliteta, osim riba), monitoring podzemnih voda te ne planira ugovoriti ove poslove s vanjskim savjetnicima.

Laboratorija Agencije ovlaštena je za izvođenje kontrolnih ispitivanja tereta zagađenja otpadnih voda pojedinih zagađivača direktnim mjerenjem. Za naredni planski period očekuje se nastavak ove aktivnosti, a broj kontrolnih mjerenja bit će usklađen s ostalim planiranim aktivnostima i kadrovskom situacijom.

Agencija za vodno područje rijeke Save Sarajevo - Sektor Laboratorija za vode, kao akreditirana laboratorija, aktivno će raditi na procesima razvoja sistema upravljanja koji se odnosi na kvalitet, administrativne i tehničke aktivnosti u skladu sa zahtjevima standarda BAS EN ISO/IEC 17025:2018 kako bi dokazala svoju kompetentnost. U ovom periodu planira se održavanje akreditiranih metoda od Instituta za akreditiranje BiH (BATA) i proširivanje obima akreditacije (sve vode). Za ovu aktivnost nije planirano sklapanje ugovora s vanjskim savjetnikom, ali se moraju planirati sredstva za troškove nadzornog ocjenjivanja Instituta za akreditiranje Bosne i Hercegovine te troškovi proširenja obima akreditacije i troškovi održavanja sistema akreditacije Bosne i Hercegovine.

PRAVNI POSLOVI

Strateški cilj Agencije je osigurati visok stepen pravne sigurnosti, zakonitosti, transparentnosti i efikasnosti rada kroz kontinuirano unapređenje pravnog i institucionalnog okvira, razvoj digitalnih rješenja, jačanje stručnih kapaciteta te pružanje pravne podrške u provođenju zakonskih

nadležnosti, programa, projekata i aktivnosti Agencije na vodnom području rijeke Save u Federaciji Bosne i Hercegovine. U periodu 2027-2029. godine provodit će se sljedeće aktivnosti:

1. Kontinuirano praćenje i primjena zakonskih i podzakonskih propisa iz oblasti upravljanja vodama, upravnog prava, javnih nabavki, radnih odnosa, zaštite okoliša, zaštite ličnih podataka i drugih oblasti značajnih za rad Agencije;
2. izrada, usklađivanje i unapređenje internih akata Agencije radi usklađivanja s važećim zakonodavstvom Federacije Bosne i Hercegovine i relevantnim propisima Evropske unije;
3. Izrada pravnih mišljenja, ugovora, sporazuma, memoranduma, odluka, pravilnika i drugih pravnih akata potrebnih za realizaciju aktivnosti i projekata Agencije;
4. Jačanje pravne podrške postupcima izdavanja vodnih akata, upravljanja vodnim dobrom i zaštite javnog vodnog dobra;
5. Unapređenje sistema upravljanja pravnim rizicima i zastupanja interesa Agencije u upravnim, sudskim, arbitražnim i drugim postupcima;
6. Aktivno učešće u pripremi propisa, strateških i planskih dokumenata iz oblasti upravljanja vodama na nivou Federacije Bosne i Hercegovine;
7. Razvoj i unapređenje međuinstitucionalne saradnje s nadležnim ministarstvima, upravnim organima, pravosudnim institucijama, jedinicama lokalne samouprave, javnim preduzećima i međunarodnim organizacijama;
8. Podrška procesima digitalizacije i elektronskog upravljanja dokumentacijom kroz izradu odgovarajućih pravnih procedura, pravilnika i internih akata;
9. Jačanje stručnih kapaciteta zaposlenika kroz kontinuiranu edukaciju;
10. Digitalizacija poslovnih procesa Agencije kroz razvoj, implementaciju i održavanje integriranih web aplikacija i informacionih sistema za podršku radu stručnih službi, uključujući:
 - web aplikaciju za upravljanje postupcima javnih nabavki, planiranjem nabavki, praćenjem realizacije ugovora i izvještavanjem;
 - web aplikaciju za kadrovske poslove i upravljanje ljudskim resursima, uključujući evidencije zaposlenih, stručna usavršavanja, odsustva i druge kadrovske procese;
 - web sistem za elektronsko upravljanje dokumentima (DMS) uključuje protokol, arhivu i upravljanje dokumentacijom, elektronsko upravljanje ulaznom i izlaznom poštom, predmetima, aktima, internom korespondencijom i arhivskom građom;
 - integraciju navedenih sistema s postojećim informacionim rješenjima Agencije radi unapređenja efikasnosti, transparentnosti, sigurnosti i dostupnosti podataka;
11. Uspostavljanje elektronskih registara i baza podataka za praćenje ugovora, sudskih postupaka, upravnih predmeta, javnih nabavki i kadrovskih evidencija radi unapređenja upravljanja informacijama i donošenja odluka.

Očekivani rezultati ovih aktivnosti su:

- Povećan stepen pravne sigurnosti u radu Agencije;
- Efikasnija realizacija investicionih projekata;
- Smanjen broj pravnih rizika, sporova i potencijalnih finansijskih obaveza po osnovu sudskih i upravnih postupaka;
- Unaprijeđena usklađenost poslovanja s domaćim zakonodavstvom i propisima Evropske unije;

- Jačanje institucionalnih kapaciteta i transparentnosti rada Agencije;
- Uspostavljen moderan i integriran sistem elektronskog upravljanja dokumentima i poslovnim procesima;
- Smanjeno vrijeme obrade predmeta, ugovora, zahtjeva i postupaka javnih nabavki;
- Povećana transparentnost, odgovornost i sljedivost svih administrativnih, pravnih i kadrovskih procesa;
- Unaprijeđeno upravljanje ljudskim resursima kroz digitalizirane kadrovske evidencije i procedure;
- Poboljšana sigurnost, dostupnost i zaštita službene dokumentacije i podataka;
- Uspostavljeni elektronski registri i baze podataka koji omogućavaju efikasnije upravljanje predmetima i procesima;
- Stvoreni uvjeti za punu primjenu elektronskog poslovanja i nastavak digitalne transformacije Agencije.

OBAVEZE PO MEĐUNARODNIM KONVENCIJAMA I UGOVORIMA

Konvencija o saradnji na zaštiti i održivoj upotrebi rijeke Dunav (Konvencija o zaštiti rijeke Dunav)

Konvencija o zaštiti rijeke Dunav ratificirana je u decembru 2004. godine, a objavljena u Službenim novinama BiH, broj 01/05 od 25. januara 2005. godine.

Za implementaciju odredbi Konvencije osnovana je Međunarodna komisija (ICPDR) sa Sekretarijatom čije je sjedište u Beču. Zaposlenici Agencije imenovani u radnim grupama i podgrupama ICPDR-a (ukupno 9), ovisno od aktivnosti u okviru svoje radne grupe, kontinuirano izvršavaju zadatke prema dogovorenom programu rada.

U narednom periodu, u okviru rada svih radnih grupa ICPDR-a, nastavit će se aktivnosti na izradi četvrtog Plana upravljanja slivom Dunava (2028-2033) i trećeg Plana upravljanja poplavnim rizikom u slivu Dunava.

Okvirni sporazum o slivu rijeke Save

Okvirni sporazum o slivu rijeke Save potpisan je u decembru 2002. godine, sa objavom u Službenim novinama Bosne i Hercegovine, broj 8/2003 od 30. juna 2003. godine.

Sekretarijat Savske komisije (ISRBC) ima sjedište u Zagrebu. Rad u ISRBC-u organiziran je po radnim grupama. Za sada su ukupno četiri (4) člana ovih radnih grupa iz Agencije. Oni obavljaju zadatke po dogovoru u okviru svojih radnih grupa.

U narednom periodu aktivnosti će se odvijati uglavnom na izradi trećeg plana upravljanja slivom Save i drugog plana upravljanja rizikom od poplava za sliv rijeke Save.

Bilateralni sporazum s Republikom Hrvatskom

Bilateralni odnosi sa susjednom Republikom Hrvatskom na području upravljanja vodama utvrđeni su posebnim dokumentom o regulaciji odnosa u području voda između država od zajedničkog interesa (Sporazum između Vlade Republike Hrvatske i Vlade Bosne i Hercegovine o upravljanju vodama – Službeni list Republike Bosne i Hercegovine, posebno izdanje – Međunarodni sporazumi, broj 6, od 25.12.2006. godine), a na osnovu Konvencije o zaštiti i upotrebi prekograničnih vodotoka i međunarodnih jezera – Helsinška konvencija.

U okviru Komisije za vodoprivrednu saradnju između Republike Hrvatske i Bosne i Hercegovine djeluju dvije potkomisije:

1. Potkomisija za sliv Crnog mora i
2. Potkomisija za sliv Jadranskog mora.

Dva zaposlenika Agencije aktivno učestvuju u radu Potkomisije za sliv Crnog mora, u okviru aktivnosti međunarodne saradnje i izvršavanja obaveza koje proizilaze iz nadležnosti Agencije.

Plan radnih mjesta

S ciljem realizacije planiranih projekata i aktivnosti predviđenih u Okvirnom planu, potreban je prijem dodatnog broja zaposlenika. Potreba za prijemom utvrđena je na bazi dostavljenih prijedloga rukovodilaca sektora i direktora, a sve u skladu sa sistematizacijom radnih mjesta i raspoloživim finansijskim sredstvima Agencije, kako slijedi:

01. Kabinet direktora:

- Pomoćnik direktora za pravne poslove.

01.1.4. Područni ured u Goraždu:

- Rukovodilac područnog ureda u Goraždu;
- Referent.

01.1.5. Područni ured u Odžaku:

- Rukovodilac područnog ureda u Odžaku;
- Viši stručni saradnik za realizaciju poslova ureda.

10. Sektor za upravljanje vodama:

- Viši stručni saradnik za poslove zaštite od voda i hidrauličko modeliranje.

20. Sektor za planiranje:

S obzirom na postojeću strukturu zaposlenih u Sektoru za planiranje, kao i planirane aktivnosti u periodu 2027–2029. godine (priprema projektnih zadataka za pojedine studije i elaborate, praćenje realizacije navedenih studija te priprema dvogodišnjih izvještaja o realizaciji Programa mjera Plana upravljanja), nije potreban dodatni prijem zaposlenika u ovaj Sektor. Također, s obzirom na to da Agencija raspolaže dovoljnim brojem stručno osposobljenih zaposlenika raspoređenih u relevantnim organizacionim jedinicama, za pojedina pitanja upravljanja vodama angažirat će se odgovarajući zaposlenici iz drugih sektora.

30. Sektor za realizaciju projekata:

- Viši stručni saradnik za realizaciju projekata.

40. Sektor za izdavanje vodnih akata:

- Referent za vođenje kancelarijskog poslovanja.

50. Sektor za ekonomske poslove:

- Viši stručni saradnik za računovodstvene poslove.

60. Sektor laboratorija za vode:

- Mlađi stručni saradnik za hemijske poslove;
- Viši stručni saradnik za poslove ispitivanja otpadnih voda;

- Domar, vozač.

70. Sektor za informacioni sistem:

- Mlađi stručni saradnik za IT podršku u radu informacionog sistema voda;
- Viši stručni saradnik za hidrološko modeliranje i prognozu poplava.

80. Sektor za pravne poslove:

Trenutno ne postoji potreba za novim zapošljavanjem niti za povećanjem broja izvršilaca u navedenom sektoru.

5. IMPLEMENTACIJA PROJEKATA IZ DRUGIH IZVORA FINANSIRANJA

Agencija učestvuje i u realizaciji drugih projekata koji se finansiraju iz međunarodnih i domaćih fondova, programa i drugih raspoloživih izvora finansiranja. Za projekte kod kojih je, u skladu s uvjetima finansiranja, propisana obaveza osiguranja i lokalnog učešće, za to su planirane posebne stavke u okviru plana. U slučajevima kada uvjetima projekta nije predviđeno lokalno učešće, zaposlenici Agencije učestvuju u realizaciji projekata u okviru svojih redovnih radnih obaveza, bez osiguravanja posebnih finansijskih sredstava za te projekte.

Projekti u kojima učestvuju zaposlenici Agencije su: Vodosnabdijevanje i odvodnja otpadnih voda u Federaciji Bosne i Hercegovine - WATSAN (EIB); Modernizacija sektora vodnih usluga (Svjetska banka); Tehnička pomoć za sistem izvještavanja na prostoru cijele zemlje u vezi sa međunarodnim obavezama u oblasti okoliša/životne sredine (EEA, EIONET, EUROSTAT i međunarodnih konvencija) – (EU ENVIR); Unapređenje kvaliteta voda kroz istraživanje i mjere za upravljanje cvjetanjem mikroorganizama na akumulacijama Jablanica i Modrac u Federaciji Bosne i Hercegovine (Federalno ministarstvo okoliša i turizma); Globalni program za podršku razvoju planova finansiranja bioraznolikosti - BIOFIN (UNDP); Dugotrajno skladište i odlagalište radioaktivnog otpada na Trgovskoj gori u Hrvatskoj; Čista rijeka Miljacka; Dunavski transnacionalni program (za period 2021-2027).

Sredstva budžeta Federacije Bosne i Hercegovine

Agencija učestvuje stručno i finansijski u provedbi projekata koji se finansiraju iz sredstava budžeta Federacije BiH, prema zahtjevima, odlukama i aktima Federalnog ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva i prema zahtjevima, odlukama i aktima Vlade Federacije Bosne i Hercegovine.

Obaveze koje proizlaze iz aktivnosti EU integracija

Zaposlenici Agencije će u narednom periodu, kao što su to činili i do sada, učestvovati u aktivnostima podrške usvajanju strateških dokumenata, politika i planova u oblasti voda na nivou Bosne i Hercegovine i Federacije Bosne i Hercegovine koji proizlaze iz aktivnosti EU integracija. Ove aktivnosti su:

- učešće u izradi strateških dokumenata iz oblasti okoliša i voda za Bosnu i Hercegovinu i Federaciju Bosne i Hercegovine;
- učešće u pripremi odgovora na upitnik EU u procesu dobijanja statusa kandidata;
- učešće u izvještavanju Pododbora za životnu sredinu, Odbora za monitoring IPA i provođenje SSP-a u procesu dobijanja statusa kandidata;

- poboljšanje zakonodavstva u skladu sa zahtjevima transpozicije EU direktiva u oblasti životne sredine i voda te
- jačanje kapaciteta sektora voda u svrhu EU integracija i podrške pripremi i provođenju projekata.

Povećanje ulaganja u smanjenje rizika od poplava u BiH (GCF projekat – Green Climate Fund)

Cilj projekta „Povećanje ulaganja u smanjenje rizika od poplava u BiH“ jeste smanjenje rizika od poplava u Bosni i Hercegovini izgradnjom hidrotehničkih objekata, obalnih utvrđenja, nasipa, širenjem hidrometeorološke mreže (nadzemne i podzemne), širenjem Sistema za predviđanje i rano upozoravanje na poplave te institucionalno jačanje kapaciteta agencija/javna ustanova koje upravljaju vodama u BiH kroz serije treninga, radionica, itd. Ukupna vrijednost projekta iznosi 72 miliona USD, dok je vrijednost grant sredstava 14,4 miliona USD, a od čega grant za radove iznosi 6 miliona USD. Radovi će biti provedeni kroz pet (5) potprojekata u Federaciji BiH i tri (3) projekta u Republici Srpskoj. Prvo će biti implementiran zajednički projekt Federacije BiH i Republike Srpske „Uređenje korita rijeke Spreče u Gračanici“ u vrijednosti od 1,8 miliona USD. Također, u toku je procedura nabavke hidroloških i meteoroloških automatskih stanica. Za potrebe Agencije osigurano je 9 hidroloških stanica s ciljem proširenja monitoringa podzemnih voda.

Trajanje projekta je 6 godina od dana odobrenja GCF-a. GCF daje grant sredstva, dok je ostatak sredstava kontribucija BiH (UNDP, ministarstva, agencije/javna ustanova, privatni sektor itd.). Realizator projekta je UNDP. Agencija podržava projekt paralelnim finansiranjem građevinskih radova (dio radi Agencija, a dio UNDP) te obaveznim održavanjem mjerne opreme koja se donira Agenciji, zatim prisustvom predstavnika Agencije radnim grupama s ciljem jačanja kapaciteta te osiguravanjem potrebnih podataka prilikom izrade svih ostalih projektnih aktivnosti.

SDIP projekat Svjetske banke - Integrirano upravljanje i razvoj riječnog bazena rijeke Save

Dodatno finansiranje (AF) za Federaciju BiH i Brčko Distrikt za projekat „Integrirano upravljanje i razvoj riječnog bazena Sava“, odnosno njegovu komponentu „Zaštita od poplava i upravljanje okolišem“ stupilo je na snagu u junu 2024. godine. Planirane aktivnosti vezane za izgradnju infrastrukture zaštite od poplava nisu još započele. Prvom fazom projekta planirani su sljedeći projekti: Regulacija korita rijeke Bosne u Sarajevskom polju na području općine Novi Grad Sarajevo, Regulacija rijeke Bosne u naselju Svrake u Vogošći, Regulacija rijeka Željeznice i Bosne na području općine Ilidža, Sanacija brane Modrac u Lukavcu (IV faza), izrada projektne dokumentacije za Marinu na rijeci Savi u Orašju. Ukupna vrijednost prve faze projekta iznosi 10 miliona €. Agencija podržava projekt osiguravanjem potrebnih podataka za izradu svih projektnih aktivnosti, paralelnim finansiranjem pojedinih građevinskih radova te učešćem u komisijama za izbor i evaluaciju najpovoljnijih ponuđača prema procedurama WB.

Projekti komunalne infrastrukture u BiH

Zaposlenici Agencije bit će uključeni u projekte koji se bave pitanjem komunalne infrastrukture u Bosni i Hercegovini.

Učešće Agencije u navedenim projektima, kao i kontinuirano praćenje njihove realizacije i rezultata, od posebnog je značaja za izvršavanje nadležnosti propisanih Zakonom o vodama Federacije Bosne i Hercegovine, naročito u dijelu koji se odnosi na pripremu, donošenje,

provođenje i praćenje planova upravljanja vodama, uspostavu i razvoj Informacionog sistema voda te prikupljanje, obradu i razmjenu podataka o stanju voda i vodne infrastrukture.

Informacije i podaci prikupljeni kroz realizaciju ovih projekata koristit će se za unapređenje i ažuriranje Informacionog sistema voda Agencije, posebno u segmentu evidencije sistema javnog vodosnabdijevanja, odvodnje i prečišćavanja otpadnih voda te će predstavljati stručnu osnovu za izradu, praćenje i ažuriranje planova upravljanja vodama, izradu planske i strateške dokumentacije, kao i za izvještavanje nadležnih institucija Federacije Bosne i Hercegovine i ispunjavanje obaveza koje proizlaze iz procesa usklađivanja s pravnom stečevinom Evropske unije u oblasti upravljanja vodama.

6. NAČIN PRAĆENJA REALIZACIJE OKVIRNOG PLANA

Praćenje realizacije Okvirnog plana predstavlja sastavni dio sistema strateškog upravljanja Agencijom i provodit će se kontinuirano radi praćenja ostvarenja planiranih rezultata, pravovremenog uočavanja odstupanja i donošenja korektivnih mjera. Proces praćenja zasniva se na ključnim pokazateljima učinka (KPI), godišnjim planovima, finansijskim planovima i godišnjim izvještajima o poslovanju Agencije.

Po završetku svake poslovne godine izvršit će se analiza stepena realizacije programa, ostvarenja ključnih pokazatelja učinka, korištenja finansijskih sredstava i ostvarenih razvojnih efekata. Rezultati analize koristit će se kao osnova za izradu narednih godišnjih planova i finansijskih planova i eventualno ažuriranje prioriteta Okvirnog plana.

Realizacija Okvirnog plana zavisi od:

- stabilnog finansiranja;
- blagovremenog donošenja planskih dokumenata;
- saradnje s federalnim i kantonalnim institucijama;
- dostupnosti kvalitetnih podataka;
- uspješne realizacije domaćih i međunarodnih projekata;
- adekvatnih ljudskih resursa.

Do kraja planskog perioda očekuje se:

- unaprijeđen sistem upravljanja vodama;
- povećana otpornost na klimatske promjene;
- unaprijeđen monitoring površinskih i podzemnih voda;
- povećana zaštita stanovništva od poplava;
- razvijen informacioni sistem voda;
- efikasniji upravni postupci;
- jači institucionalni kapaciteti;
- povećana transparentnost rada Agencije.

7. UPRAVLJANJE RIZICIMA

Upravljanje rizicima predstavlja sastavni dio procesa planiranja, realizacije i praćenja Okvirnog plana. Njegov cilj je pravovremeno prepoznavanje okolnosti koje mogu uticati na ostvarivanje strateških i operativnih ciljeva Agencije, procjena vjerovatnoće njihovog nastanka i mogućih posljedica te definiranje odgovarajućih mjera za njihovo ublažavanje ili otklanjanje.

Agencija će upravljanje rizicima provoditi u skladu s principima sistema finansijskog upravljanja i kontrole (FUK), kroz kontinuirano praćenje unutrašnjih i vanjskih faktora koji mogu uticati na realizaciju planiranih programa i aktivnosti. Posebna pažnja bit će posvećena rizicima koji mogu dovesti do kašnjenja u realizaciji planskih dokumenata, smanjenja kvaliteta stručnih podloga, otežanog provođenja investicionih aktivnosti, nedovoljne raspoloživosti finansijskih sredstava, promjena regulatornog okvira, kao i rizicima uzrokovanim sve izraženijim uticajem klimatskih promjena.

Praćenje rizika provodit će se kontinuirano tokom cijelog planskog perioda, kroz redovne analize realizacije programa i aktivnosti, praćenje ostvarenja ključnih pokazatelja učinka (KPI), izvještavanje upravljačkih tijela Agencije te, prema potrebi, preduzimanje korektivnih mjera. Identificirani rizici razmatrat će se prilikom izrade godišnjih planova i finansijskih planova Agencije i godišnjih izvještaja o poslovanju, čime će se osigurati blagovremeno prilagođavanje prioriteta i raspoloživih resursa.

Najznačajniji rizici koji mogu uticati na realizaciju Okvirnog plana, zajedno s planiranim mjerama, prikazani su u sljedećoj tabeli:

Rizik	Nivo rizika	Mogući uticaj	Planirane mjere
Nedovoljna finansijska sredstva	Visok	Otežana realizacija programa i investicionih aktivnosti	Prioritetno finansiranje ključnih aktivnosti, kontinuirano praćenje izvršenja planova i finansijskih planova i intenzivnije korištenje međunarodnih i drugih eksternih izvora finansiranja.
Kašnjenje u izradi ili usvajanju planskih dokumenata	Visok	Odglašanje provođenja programa mjera i drugih planiranih aktivnosti	Kontinuirano praćenje dinamike realizacije, koordinacija s nadležnim institucijama i pravovremeno preduzimanje korektivnih aktivnosti.
Klimatske promjene i ekstremni hidrološki događaji	Visok	Povećan rizik od poplava, suša i drugih štetnih posljedica	Unapređenje hidroloških i hidrauličkih modela, razvoj sistema ranog upozoravanja i integracija klimatskih scenarija u planske dokumente.
Nedostatak stručnih kadrova	Srednji	Smanjena efikasnost i kvalitet stručnih poslova	Kontinuirano stručno usavršavanje zaposlenih, planiranje sukcesije ključnih radnih mjesta i unapređenje sistema upravljanja ljudskim resursima.
Promjene regulatornog okvira	Srednji	Potreba za prilagođavanjem planskih i operativnih aktivnosti	Kontinuirano praćenje propisa, pravovremeno usklađivanje internih akata i jačanje saradnje s nadležnim institucijama.
Nedovoljna međuinstitucionalna saradnja i razmjena podataka	Srednji	Smanjen kvalitet planskih podloga i usporeno donošenje odluka	Jačanje koordinacije s nadležnim institucijama, unapređenje informacionog sistema voda i

			uspostavljanje standardizovane razmjene podataka.
Kašnjenja u postupcima javnih nabavki i realizaciji ugovora	Visok	Produženje rokova realizacije projekata i povećanje troškova	Pravovremena priprema tenderske dokumentacije, kontinuirano praćenje ugovora i unapređenje planiranja javnih nabavki.
Rizici u oblasti informaciono-komunikacionih tehnologija	Srednji	Prekid rada informacionih sistema ili gubitak podataka	Redovno održavanje informacionih sistema, izrada sigurnosnih kopija podataka, primjena mjera kibernetičke sigurnosti i planova oporavka sistema.

Upravljanje rizicima predstavlja kontinuiran proces koji će se, u skladu s rezultatima praćenja realizacije Okvirnog plana i promjenama u internom i eksternom okruženju, redovno preispitivati i po potrebi ažurirati radi osiguranja uspješne realizacije Okvirnog plana, ostvarivanja planiranih rezultata i doprinosa ostvarivanju strateških ciljeva upravljanja vodama u Federaciji Bosne i Hercegovine.

PREDSJEDNIK UPRAVNOG ODBORA
Anto Mikić, dipl. inž. poljop.
